

Kontaktperson

Miljötillsynsenheten

Ellinor Josefsson

010-224 11 93

skane@lansstyrelsen.se

m.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Naturvårdsverkets förslag gällande verksamheter som kan undantas från anmälnings- och tillståndsplikt

Naturvårdsverket har på uppdrag av regeringen utrett vilka verksamheter inom avfallsområdet som kan undantas från anmälnings- och tillståndsplikt och i stället låta verksamheten omfattas av allmänna regler. Översynen har skett mot bakgrund av hur avfallsdirektivet förhåller sig till svensk miljölagstiftning, samt hur vissa ändringar bör införas i svensk rätt för att Sverige ska uppfylla avfallsdirektivets krav på avfallshantering. Förslaget innebär att så kallade U-verksamheter bör omfattas av allmänna regler. En annan del av uppdraget är att utreda om det idag finns tillstånds- och anmälningspliktiga verksamheter som ur ett hälso- och miljöperspektiv istället skulle kunna omfattas av allmänna regler.

Av- och tillstyrkande

Länsstyrelsen Skåne **avstyrker** förslaget att undanta lagring, krossning och annan mekanisk bearbetning av avfall som utgörs av asfalt inför återvinning. Det är stor risk att sådana massor innehåller föroreningar. Av den orsaken förespråkas att anmälningsplikt ska finnas för avfallslaget då den bland annat ger möjlighet att göra bedömningar kring provtagningar, täta ytor för lagring och hur lakvatten ska hanteras. Dessutom bedöms det finnas risk för att massorna, om en lokaliseringsbedömning inte görs, lämnas på platser i naturen som kan angränsa till skyddsvärda områden eller känsliga recipienter. En avsaknad av prövning av platsval skulle därför kunna resultera i negativ miljöpåverkan.

Förslaget att undanta användning av asfalt, betong, tegel, keramik, lätt förorenade jordmassor samt aska och slagg från biobränsleeldning för anläggningsändamål bör delas upp i två delar. Länsstyrelsen **avstyrker** förslaget att undanta asfalt, lätt förorenade jordmassor samt aska och slagg från biobränsleeldning. Det motiveras med den höga risken att materialet innehåller föroreningar. Det bedöms därmed behöva ställas höga krav på denna typ av massor, vilket enklast görs inom ramen för ett prövningsförfarande. Därutöver är lokaliseringsprövningen viktig för att undvika spridning av eventuella mark- och vattenföroreningar till angränsande områden.

Länsstyrelsen **tillstyrker** däremot den del av förslaget som avser betong, tegel och keramik. Dessa avfallsslag innehåller som regel inte föroreningar. Betongrester kan dock innehålla sexvärt krom, men var vanligare i materialet förr. Denna del bedöms kunna hanteras inom ramen för generella regler.

Följande förslag i utredningen **tillstyrks** av Länsstyrelsen. Att undanta

- lagring, krossning och annan mekanisk bearbetning av icke-förorenade jord- och bergmassor inför återvinning.
- lagring, krossning och annan mekanisk bearbetning av betong, tegel, klinker och keramik inför återvinning.

Kommentar: Betong kan innehålla sexvärt krom. Dessutom kan vissa betongrester innehålla PCB. Därmed anser Länsstyrelsen att man vid framtagandet av de generella reglerna beaktar dessa typer av föroreningar, samt även andra eventuella bakgrundshalter.

- användning av icke-förorenad jord och annat material på den plats där grävningen utförs.
Kommentar: Det är positivt att en översyn av undantaget i avfallsdirektivet genomförs. Svårigheter kan däremot finnas kring bedömning av hur halter och lakning ska regleras. Under förutsättning att detta genomförs på lämpligt sätt har Länsstyrelsen inga invändningar mot generella regler.
- biologisk behandling (rötning och kompostering) av vissa avfallsslag till exempel kompost från parkförvaltning, kyrkogårdar samt lantbruk. Undantaget bör begränsas till max 300 ton avfall med krav på uppsamling av lakvatten.
- anaerob biologisk behandling (gårdsbaserade biogasanläggningar) av stallgödsel, grödor och annat biologiskt material som producerats på plats som substrat för produktion av biogas och växtnäring. Undantaget bör begränsas till max 3000 m³ reaktorvolym med krav på uppsamling av rejektvatten.
- Förbränning av biomassaavfall med en totalt installerad tillförd effekt av mindre än 1 MW.
Kommentar: I utredningen framgår inte vilka konsekvenser ändringen kan tänkas få för småskalig förbränning i tätbebyggt område. När det kommer till stoftutsläpp kan lägre nivåer än 1 MW vara problematiskt redan idag. Det bedöms därför lämpligt att se över denna del i en fördjupad analys.

Generella synpunkter

Länsstyrelsen är utifrån ett resurshushållningsperspektiv positiv till att lagstiftningen och förutsättningarna för att återvinna materiel ses över. Ett exempel på ett sådant behov är bland annat Trafikverkets infrastrukturprojekt där masshantering är en väsentlig fråga inom projekten. I dessa fall finns både miljömässiga och ekonomiska incitament för en effektivare hantering.

I remissen framgår däremot inte hur de generella reglerna kommer att utformas. Det innebär i sin tur att det blir svårt att på förhand förutse vilka konsekvenser som kan tänkas bli aktuella med anledning av förslagen i utredningen. En storskalig och transportintensiv avfallsverksamhet kan till exempel medföra stor påverkan på omgivningen, inte minst om dessa lokaliseras i anslutning till tätorter. Det krävs därför att de generella reglerna fångar upp de olägenheter, till exempel störningar från transporter som riskerar att uppkomma i dessa situationer.

En annan aspekt är att förslaget för masshantering innebär ökad flexibilitet för verksamhetsutövare jämfört med hur det ska fungera idag. Länsstyrelsen anser att vissa aktörer i branschen är mogna för det, medan det för andra kan ge utrymme som eventuellt kan missbrukas. Indikationer från branschen i sin helhet visar på svårigheter med att efterleva dagens krav i lagstiftningen. Den generella nivån inom branschen behöver därför tas hänsyn till vid utformningen av de allmänna reglerna. Följande punkter behöver därför beaktas

- Ofta kan schaktmassor placeras på olämpliga platser i naturen. När det upptäckts är det vid dessa tillfällen svårt att få den ansvarige att flytta på massorna. Hur kan man med de generella reglerna säkerställa att man fångar upp det som krävs i ett tidigt skede, för att inte hamna i långa rättstvister och/eller att massorna förorenar den plats och närområdet de placerats inom?
- Det finns möjlighet för Länsstyrelsen i efterhand att förelägga om bortforsling av massor som placerats på olämplig plats. Vid betungade myndighetsåtgärder ökar bevisbördan för tillsynsmyndigheten, varför ett föreläggande om bortforsling av schaktmassor förutsätter argumentation kring såväl tillåtlighet utifrån lagstiftningen, som vilken myndighetsåtgärd som är miljömässigt motiverad. Proportionalitetsavvägning måste som vanligt utföras vid alla typer av myndighetsbeslut, i synnerhet vid beslut av betungande karaktär. Hur kan de generella reglerna vara till hjälp i detta avseende?
- Naturvårdsverkets förslag tolkas som att det blir kommunen som ansvarar för tillsynen av objekt som omfattas av generella föreskrifter. U-objekt har ofta visats inte bli prioriterade av kommunen av olika skäl. Är det därför möjligt att säkerställa att denna bransch får en viss regelbunden tillsyn, samt att den inte ska variera för mycket från en kommun till en annan?
- I flera delar nämns att de generella reglerna kommer att innehålla tydliga kvalitetskrav. Länsstyrelsen anser att det för vissa avfallsslag även är av vikt att bestämmelser finns om mät- och analysmetoder. Hur kan detta utformas på ett lämpligt och tillräckligt omfattande sätt?

Övrigt

Länsstyrelsen utläser i remissen att det även fortsättningsvis kommer att krävas anmälan/ändringstillstånd om tillståndsprövade verksamheter såsom täkter avser

2018-12-19

Dnr 500-29432-2018

påbörja någon sådan verksamhet, som nu är aktuell för generella regler, inom den prövade verksamheten. Ett förtydligande kring detta i nästa steg av utredningen är annars att föredra om det är en felaktig uppfattning.

Yttrandet har beslutats av avdelningschef Annelie Johansson med miljöhandläggare Ellinor Josefsson som föredragande. Inför den slutliga handläggningen har även miljöhandläggare David Lalloo och miljöhandläggare Anders Bertholdsson medverkat utan att delta i avgörandet.

Detta yttrande har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Annelie Johansson
Avdelningschef Miljöavdelningen

Ellinor Josefsson
Miljöhandläggare